

на фоне общего распределения ресурсов. В Германии, Италии, Великобритании, Дании расходы на образование с 1990 года по 2011 год стабильны и имеют тенденцию к росту. Это говорит об устойчивом финансовом положении этих государств и внимании правительства к повышению уровня образования нации.

Показатель государственных расходов на образование в Украине и Финляндии (в динамике показателей за 1990–2011 годы) максимального значения достиг в 1995 году. В Украине он составил 7,2 %. В последующие годы показатели снизились. В среднем страны ЕС расходуют 5,3 % от ВВП из государственного бюджета на образование. В Украине этот показатель в 2010 году составил 5,6 % от ВВП, в 2011 году — 6,2 %. Однако в суммарном исчислении ВВП Германии и Франции несопоставим с ВВП Украины, который в 2011 году составил 163 млрд. \$. В то же время ВВП Германии — 3,4 трлн. \$, Франции — 2,8 трлн. \$, Финляндии — 262 млрд. \$, Польше — 516 млрд. \$. Средства, направленные на государственное образование на душу населения наглядно демонстрируют эту разницу.

Таким образом, при определении средств на государственное образование, необходимо учитывать: размер ВВП; демографическую ситуацию в стране (количество населения соответствующего возраста, уровень охвата населения образованием); возможность привлечения денежных средств из частных источников; норму финансирования бюджетных средств на образование.

Пересада Ю.О.
ХІБС УБС НБУ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ

Серед проблем, пов'язаних з виходом банківської системи України з сучасної економічної кризи, важливе місце посідає підвищення ефективності діяльності банків внаслідок концентрації банківського капіталу, що є однією з характерних ознак розвитку банківських систем розвинутих країн світу. До того ж, поступова інтеграція вітчизняної економіки у

світову економічну систему вимагає враховувати тенденції розвитку світових фінансових ринків з метою адаптації діяльності фінансової системи України до сучасних умов. Необхідність концентрації та укрупнення у вітчизняному банківському секторі очевидна. В Україні за рівнем концентрації капіталу банків-юридичних осіб виділяють чотири групи банків: високої, середньої, незначної та низької концентрації капіталу. За розрахунками автора банки, де частка власного капіталу становила більше 10 % — це група високої концентрації, від 3 до 10 % — є групою середньої концентрації, від 1 до 3 % — група незначної концентрації та менше 1 % — група низької концентрації капіталу. Дані аналізу свідчать також про те, що суттєвою проблемою банківської системи України є її територіальна нерівномірність, що характеризується високою концентрацією банків та їх капіталу в межах одного регіону.

Висновки. 1. В українській банківській системі присутня велика кількість дрібних банків, які характеризуються низькою концентрацією капіталу, що може стати каталізатором численних випадків дестабілізації в умовах кризи. 2. Банки з низькою концентрацією капіталу мають менше можливостей щодо одержання позик на міжнародних ринках, оскільки іноземні кредитори приймають рішення щодо надання ресурсів з урахуванням частки конкретного банку в банківській системі. Також в банках з низькою концентрацією капіталу знижуються можливості для диверсифікації ризиків. 3. Шляхом підвищення концентрації банківського капіталу є консолідація банків, яка дозволить суттєво збільшити обсяги активів банківського сектору та забезпечити необхідні обсяги капіталу для підтримання стабільності та банківських інновацій.

Плига А.
НТУ «ХП»

ВПЛИВ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Туристична і рекреаційна індустрія на сьогодні є однією з важливих соціально-економічних складових розвитку економіки України, яка спри-